Oświadczenie złożone
przez senator Annę Górską
na 61. posiedzeniu Senatu
w dniu 25 czerwca 2026 r.

Oświadczenie skierowane do minister edukacji Barbary Nowackiej

Szanowna Pani Minister!

W tym roku po raz drugi z rzędu egzamin maturalny z języka kaszubskiego został zorganizowany w tym samym dniu co obowiązkowy egzamin z matematyki. W zeszłym roku społeczność kaszubska uznała to za przypadek, który mógł się zdarzyć w związku z napiętym kalendarzem egzaminów. Ale kiedy sytuacja taka powtórzyła się w tym roku, wzbudziło to poważne obawy, czy nie staje się to praktyką, która może mieć bardzo złe konsekwencje. Naszym zdaniem powtórzenie tego zbiegu terminów sprawia, że staje się to regułą, powtarzalną praktyką i może wzbudzić niepokój osób zdających maturę oraz wpłynąć na ich decyzję o wyborze egzaminów rozszerzonych. Zdawanie egzaminu obowiązkowego i rozszerzonego tego samego dnia jest bardzo dużym wysiłkiem intelektualnym, ale też emocjonalnym dla zdających, zwłaszcza w pierwszych dniach egzaminów obowiązkowych.

Obawiamy się, że licealiści, kierując się wprowadzoną praktyką, mogą rezygnować ze zdawania egzaminu nieobowiązkowego z języka kaszubskiego właśnie z powodu nadmiernego obciążenia. Nie możemy dopuścić do tego, aby z tego powodu zmniejszała się liczba osób zdających egzamin maturalny z języka kaszubskiego. Od 21 lat znajduje się on w kalendarzu matur i nigdy, poza rokiem 2025 i rokiem 2026, nie odbywał się w dniu egzaminu obowiązkowego. Jest to bardzo ważny element dbania o dziedzictwo Pomorza i Kaszub, który dla niewielkiej, ale bardzo istotnej dla naszego regionu grupy osób jest swoistym ukoronowaniem wieloletnich wysiłków edukacyjnych.

W związku z zaistniałą sytuacją i naszymi obawami, w imieniu swoim i Kaszubskiego Zespołu Parlamentarnego, zwracam się do pani z następującymi pytaniami.

1. Jakie względy wpłynęły na decyzję o wybraniu takiego terminu egzaminu z języka kaszubskiego?
2. Czy opisana praktyka będzie się powtarzać w przyszłości?
3. Dlaczego egzamin z języka kaszubskiego nie może się odbywać w dniu zaplanowanym na egzaminy z języków mniejszości etnicznych? Przypominam, że w ustawie o mniejszościach narodowych i etnicznych oraz o języku regionalnym język kaszubski jest formalnie ustanowiony jako język regionalny, nadal jedyny w Polsce.

Anna Górska